

חוות דעת אקטואריות בנושא דיני עבודה לעניין אי הפרשות מעסיק בניגוד לחוק פנסיה חובה מ-2008

האקטואר **רועי פולניצ'ר** מתאר את עבודתו של האקטואר בחוות דעת אקטואריות בנושא דיני עבודה בנושא אי הפרשות מעביד לפנסיה בניגוד לצה ההרחבה לביטוח פנסיוני במשק מ-1.1.2008.

ועד למועד ההיוון, תחת ההנחה שהן היו משולמות כסדרן מקרן פנסיה. ופעם חמישית, להוון אקטוארית את קצבאות השאירים העתידיות, ממועד ההיוון ועד לשארית חייהם של שאירי העובד.

השלמת פיצויי פיטורין

בנוסף, מומלץ לתובעים לבדוק אצל האקטואר את האפשרות לתבוע את המעביד גם על השלמת פיצויי פיטורין. כידוע, התחייבות המעביד לפיצויי פיטורין בשיעור מלא הינה לפי 8.33%. לפיכך, במידה והמעביד הפריש בתלוש פחות מ-8.33% - הרי שהוא נדרש במועד סיום יחסי העובד-מעביד להשלים את החוסר שבין התחייבותו לפיצויי פיטורין (קרי, המכפלה של תקופת העבודה בשנים מתחילת הוותק של העובד אצל המעביד ועד למועד סיום יחסי העובד-מעביד במשכורת הקובעת לפיצויי פיטורין) לבין הצבירה לפיצויי פיטורין בתלושי השכר.

פרטים על השכלת

הנני בוגר תואר ראשון בכלכלה מאוניברסיטת בן-גוריון בנגב (בהצטיינות).

הנני מוסמך תואר שני במנהל עסקים מאוניברסיטת בן-גוריון בנגב (בהצטיינות).

הנני בוגר לימודי תעודה במדעי האקטוארית בלשכת מעריכי השווי והאקטוארים הפיננסיים בישראל ואקטואר מוסמך מטעם לשכה זאת.

פרטים על ניסיון

האקטואר הראשי של פירמת הייעוץ האקטוארי "שווי פנימי" משנת 2010. משנת 2006 אני עורך חוות דעת אקטואריות ויועץ לתאגידים פיננסיים וליחידים, מתמנה ע"י בתי משפט ובתי דין כאקטואר וככלכלן מוסמך.

הנושאים בהם אני עוסק: חוות דעת אקטוארית בנושא הפרשות לקרן פנסיה; חוות דעת אקטוארית בנושא הפרשות לקרן השתלמות; חוות דעת אקטוארית בנושא הפרשות לקופות גמל; חוות דעת אקטוארית בנושא זכויות עובדים על פי הסכמי עבודה; כדאיות אופציות לפרישה מוקדמת; היוון קיפוח בשכר ובפנסיה בגין קיפוח בדרגות ובהפרשות לפנסיה; חישוב הנזק שנגרם לאדם שהועבר מפנסיה תקציבית לפנסיה צוברת; חישוב תביעות מקבלנים – עצמאים התובעים להכיר מהמפעל להכיר בהם כשכירים; היוון הפסד פנסיה עקב הקטנת מקדם לחישוב לשכר הקובע; הפסדי פנסיה ממבטחים עקב העדר הפרשות מעסיק; היוון תשלומי פנסיה ממבטחים בשתי חלופות עקב נכות ועוד.

הנני חבר מלא בלשכת מעריכי השווי והאקטוארים הפיננסיים בישראל, F.I.L.A.V.F.A, באגודה העולמית לאקטוארים ובאגודת הישראלית לאקטוארים.

חמישית, להוון אקטוארית את קצבאות הזקנה העתידיות ממועד ההיוון ועד לשארית חייו.

מקרה ג': העובד נפטר ושאיריו מגלים שהמעביד לא הפריש לו לקרן פנסיה

במקרה זה, העובד נפטר טרם הגעתו לגיל הפרישה הקבוע בחוק ושאיריו (אלמנתו או ילדיו) מגלים רק לאחר מותו שההפרשות שלו בתלוש הן פייק. במקרה שכזה על שאירי העובד לתבוע את המעביד בבית דין לעבודה על קצבאות השאירים "היפותטיות" אשר נמנעו מהם כתוצאה ממחלל של המעביד לפתוח קרן פנסיה לעובד ולהעביר אליה דמי גמולים כחוק.

בחוות הדעת האקטוארית הנדרשת במצב זה, האקטואר נדרש פעם אחת לקבוע את גובה קצבת השאירים שהייתה משולמת לשאירי העובד על ידי קרן הפנסיה ממועד האירוע המזכה בקצבת שאירים ועד לשארית חייהם של שאירי העובד. פעם שניה, לשערך את קצבאות השאירים בעבר ממועד המוות ועד למועד ההיוון, תחת ההנחה שהן היו משולמות כסדרן מקרן פנסיה. ופעם שלישית, להוון אקטוארית את קצבאות השאירים העתידיות, ממועד ההיוון ועד לשארית חייהם של שאירי העובד.

מקרה ד': שילוב של מקרה ב' ומקרה ג'

במקרה זה, העובד מגלה שהפרשות שלו בתלוש הן פייק רק לאחר הגעתו למצב של נכות או מחלה, אך עד להגשת התביעה לבית הדין לעבודה או לחילופין במהלך ההליך המשפטי העובד נפטר, כאשר פטירתו של מתרחשת כמובן טרם הגעתו לגיל הפרישה הקבוע בחוק. במקרה שכזה על שאירי העובד לתבוע את המעביד בבית דין לעבודה על קצבאות הנכות וקצבאות השאירים (במקרה זה התיאורטיות) אשר נמנעו מהעובד ומהם כתוצאה ממחלל של המעביד לפתוח קרן פנסיה לעובד ולהעביר אליה דמי גמולים כחוק.

בחוות הדעת האקטוארית הנדרשת במצב זה, האקטואר נדרש פעם אחת, לקבוע את גובה קצבת הנכות שהייתה משולמת לתובע על ידי קרן הפנסיה ממועד האירוע המזכה בקצבת נכות ועד מועד הפטירה. פעם שניה, לשערך את קצבאות הנכות בעבר ממועד משולמות כסדרן מועד הנכות/המחלה ועד למועד הפטירה, מעותדות למועד ההיוון. פעם שלישית, לקבוע את גובה קצבת השאירים שהייתה משולמת לשאירי העובד על ידי קרן הפנסיה ממועד האירוע המזכה בקצבת שאירים ועד לשארית חייהם של שאירי העובד. פעם רביעית, לשערך את קצבאות השאירים בעבר ממועד הפטירה

מדי שבוע אני מקבל פניות, שהולכות וחוזרות על עצמן, עובד שמעבידו הוציא לו תלושי שכר שבהם מופיעות "שחור על גבי לבן" הפרשות בגין תגמולי מעביד (6.5%), תגמולי עובד (6%) ופיצויים (לרוב 6%) לקרן פנסיה (לרוב של מגדל) – אך מעולם לא פתח לעובד קרן פנסיה. בכתבה זו אסקור את ארבעת המצבים השכיחים ביותר של היעדר הפרשות מצד המעסיק אשר בגינן נדרשת חוות דעת אקטוארית בנושא דיני עבודה.

מקרה א': העובד בריא ומגלה שהמעביד לא הפריש לו לקרן פנסיה

במקרה זה, העובד מגלה שהפרשות שלו בתלוש הן פייק רק לאחר פיטוריו או עזיבתו מרצון את מקום העבודה. במקרה שכזה על העובד לתבוע את המעביד בבית דין לעבודה על הפרשות העבר בלבד.

בחוות הדעת האקטוארית הנדרשת במצב זה, האקטואר נדרש לעבור תלוש, תלוש ממועד תחילת הוותק של העובד אצל המעביד ועד למועד סיום יחסי העובד-מעביד, לחלץ מכל אחד מהתלושים את ההפרשות בפועל בגין תגמולי מעביד, עובד ופיצויים ולשערך אותן ממועד התלוש ועד למועד ההיוון.

מקרה ב': העובד חולה ומגלה שהמעביד לא הפריש לו לקרן פנסיה

במקרה זה, העובד מגלה שהפרשות שלו בתלוש הן פייק רק לאחר הגעתו למצב של נכות או מחלה, כלומר, בדיוק שהוא זקוק לקצבת נכות מקרן פנסיה. במקרה שכזה על העובד לתבוע את המעביד בבית דין לעבודה על קצבאות הנכות וקצבאות הזקנה "רעיוניות" אשר נמנעו ממנו כתוצאה ממחלל המעביד לפתוח קרן פנסיה לעובד ולהעביר אליה דמי גמולים כחוק.

בחוות הדעת האקטוארית הנדרשת במצב זה, האקטואר נדרש פעם אחת לקבוע את גובה קצבת הנכות שהייתה משולמת לתובע על ידי קרן הפנסיה ממועד האירוע המזכה בקצבת נכות ועד הגעתו לגיל הפרישה הקבוע בחוק. פעם שניה, לשערך את קצבאות הנכות בעבר ממועד הנכות/המחלה ועד למועד ההיוון, תחת ההנחה שהן היו משולמות כסדרן מקרן פנסיה. פעם שלישית, להוון אקטוארית את קצבאות הנכות העתידיות, ממועד ההיוון ועד לגיל הפרישה הקבוע בחוק. פעם רביעית, לקבוע את גובה קצבת הזקנה שהייתה משולמת לתובע על ידי קרן הפנסיה ממועד הגעתו לגיל הפרישה הקבוע בחוק ועד לשארית חייו. ופעם